

CO₂-MANAGEMENTPLAN FACILICOM GROUP

CO₂-managementplan conform de gestelde eisen
in handboek CO₂-Prestatieladder 3.1

*Happy people
make happy people*

Auteur(s):
Jesper Kloeke

Geaccordeerd door Concerndirectie:

X

Maartje Bouvy
CFO

Geaccordeerd door Duurzaamheidsmanager:

Tim Platteel
Duurzaamheidsmanager

COLOFON

Het format voor deze rapportage is opgesteld door Facilicom Energiemanagement.

-

Facilicom Energiemanagement
Van Leeuwenhoekweg 1
5482 TK Schijndel

0495 - 590500

<https://www.facilicom-energie.nl/>
energie@facilicom.nl

Dit format mag uitsluitend worden ingezet voor eigen gebruik en niet voor commerciële doeleinden

Inhoud

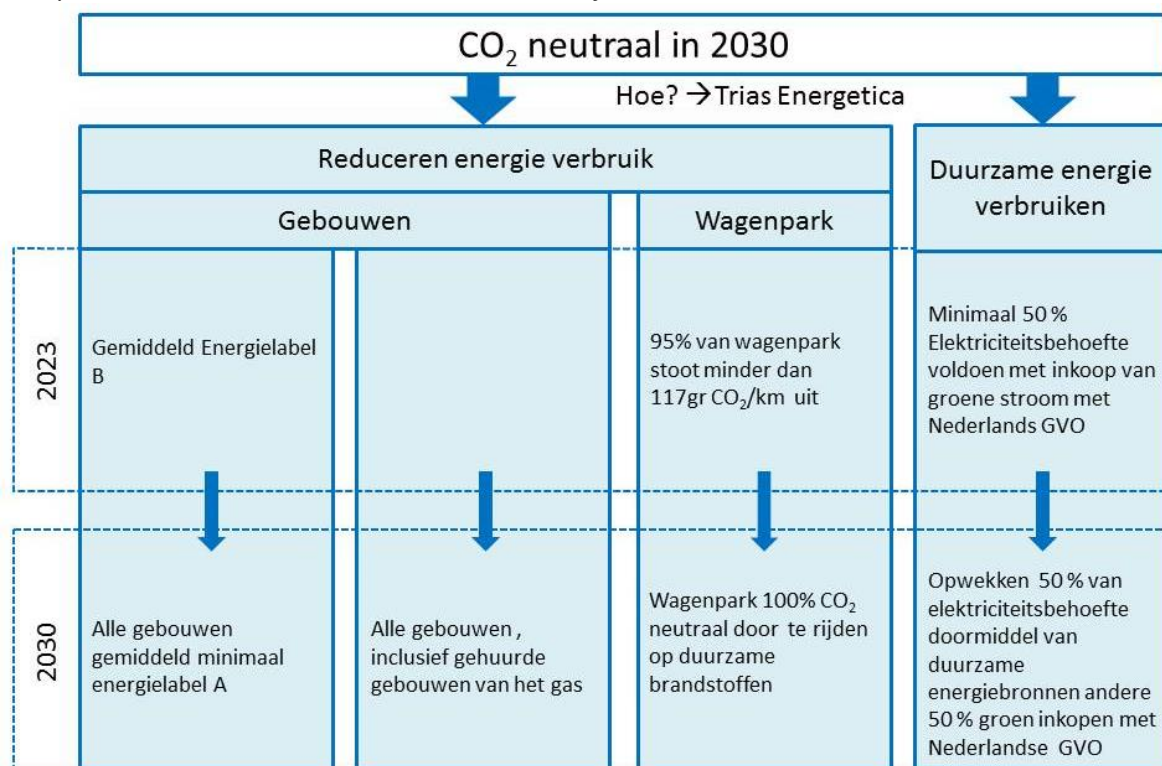
1. Inleiding.....	4
2. Normatieve verwijzingen	6
3. Beschrijving van de organisatie.....	8
3.1 Beleidsverklaring	9
3.2 Statement bedrijfsgrootte.....	9
3.3 Projecten met gunningsvoordeel	9
4. Emissie-inventaris	10
4.1 Uitgangspunten	10
4.1.1 Scopes	10
4.1.2 Referentiejaar en rapportagejaar	10
4.1.3 Vestigingen.....	10
4.1.4 Verantwoordelijkheden	11
4.2 CO ₂ -footprint basisjaar.....	11
4.3 Methode.....	13
4.3.1 Instrument.....	13
4.3.2 Emissiefactoren	13
4.3.3 Onzekerheden	13
4.3.4 Uitsluitingen	13
4.3.5 Verificatie	13
4.4 Kruistabel ISO 14064-1	14
5 Energie meetplan	15
5.1 Planning meetmomenten	15
6. Stuurcyclus	16
7. TBV matrix.....	18
7. Energiemanagement actieplan	19
Bijlage 1: Kantoorpanden in CO ₂ -footprint	21

1. Inleiding

Voor u ligt het CO₂-managementplan van Facilicom Group, hierna te noemen Facilicom, met informatie omtrent de CO₂-prestatieladder. Bij Facilicom, één van de grootste werkgevers van Nederland, staat duurzaamheid hoog op de agenda. Dit rapport is door Facilicom opgesteld met als doel om vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheidsbesef actief werk te maken van CO₂-reductie. De CO₂-prestatieladder is hierbij een uiterst geschikt instrument, omdat organisaties met een certificaat twee keer zoveel CO₂ reduceren¹. Het rapport is opgesteld aan de hand van de eisen beschreven in het Handboek CO₂-prestatieladder 3.1².

Facilicom heeft zichzelf als doel gesteld om in 2030 als één van de eerste grote organisaties CO₂ neutraal te zijn in scope 1 en 2³. Om dit ambitieuze doel te bereiken wordt er door iedereen, die onderdeel is van het concern, hard gewerkt. Er is een roadmap opgesteld om duidelijke middellange termijn doelen te koppelen aan het ambitieuze lange termijn doel, CO₂ neutraal in 2030. Om dit doel te behalen is Facilicom deels afhankelijk van de technologische ontwikkelingen. Mochten de technologische ontwikkelingen niet toereikend blijken voor Facilicom, zal Facilicom de overgebleven CO₂-uitstoot compenseren. In figuur 1 is een versimpelde versie van deze roadmap weergegeven. Om CO₂ neutraal te zijn, is het gebruiken van duurzaam opgewekte energie en duurzame brandstoffen onoverkomelijk. Daarom moeten in 2030 alle gebouwen duurzaam verwarmd worden en energie of wel duurzaam opgewekt te worden dan wel duurzaam ingekocht te worden.

Om de ambities waar te maken is medewerking van iedereen binnen de organisatie nodig. Van alle medewerkers wordt verwacht dat zij hun werkzaamheden uitvoeren in overeenstemming met het beleid van Facilicom. Open en transparante communicatie is hiervoor van groot belang om het bewustzijn en de participatie van de medewerkers te verhogen. De verantwoordelijkheden voor het vormgeven van het energiebeleid, het bepalen van de te nemen reductiemaatregelen en het uitvoeren van het communicatieplan is belegd bij de in eind 2020 aangestelde duurzaamheidsmanager, Tim Platteel. Daarnaast is CFO, Maartje Bouvy, namens de concerndirectie eindverantwoordelijke voor het duurzaamheidsbeleid.

Figuur 1: Middellange en lange termijn doelstellingen

¹ Rietbergen, M. G., Opstelten, I. J., & Blok, K. (2017). Improving energy and carbon management in construction and civil engineering companies—evaluating the impacts of the CO₂ Performance Ladder. *Energy Efficiency*, 10(1), 55-79.

² SKAO. (2020, juni). Handboek CO₂-prestatieladder 3.1.

https://media.skao.nl/content/ska/skdownload/CO2Prestatieladder%20Handboek%203.1_22-6-2020.pdf

³ Facilicom Group. (z.d.). CO₂-ambitie. <https://facilicom.nl/duurzaam/Co2-ambitie>

Om te monitoren of Facilicom op de goede weg is, zal er halfjaarlijks worden geëvalueerd of de geplande maatregelen correct zijn geïmplementeerd. Daarnaast wordt er jaarlijks een emissie inventaris opgesteld. Deze evaluatiemomenten moeten er samen met de inzet van de ruim 18.000 medewerkers voor zorgen dat dit ambitieuze doel wordt behaald. De missie 'samen werken aan een inspirerende leefomgeving voor iedereen' is niet voor niets verankerd in de bedrijfsvoering van Facilicom.

De CO₂-prestatieladder zorgt ervoor dat Facilicom inzichtelijk heeft waar de grootste uitdagingen zijn voor Facilicom. Door deze inzichtelijkheid kan Facilicom gericht de meest effectieve maatregelen implementeren. Om deze inzichtelijkheid om te zetten in een verbetering van het CO₂-beleid is Facilicom actief lid van keteninitiatieven – zoals 'Nederland CO₂ neutraal' – om kennis te vergaren en als eerste op de hoogte te zijn van sectorinnovaties (Meer informatie terug te vinden in het document: Overzicht keteninitiatieven FG- 2021). Daarnaast kan de kennisdeling en communicatie over het gevoerde CO₂-beleid vanuit Facilicom andere bedrijven vooruithelpen, waardoor Facilicom indirect bijdraagt aan het verduurzamen van Nederland (Meer informatie terug te vinden in het document: Communicatieplan - FG - 2021).

In dit rapport worden in *hoofdstuk 2* de normatieve verwijzingen van de CO₂-prestatieladder behandeld. Vervolgens wordt in *hoofdstuk 3* een beschrijving van de organisatie gegeven. In *hoofdstuk 4* wordt de footprint van het basisjaar weergegeven. Vervolgens wordt in *hoofdstuk 5* energie meetplan besproken, waarna de stuurcyclus in *hoofdstuk 6* wordt gepresenteerd. Tenslotte wordt in respectievelijk *hoofdstuk 7* en *hoofdstuk 8* de TBV matrix besproken en aangetoond dat het energiemangement actieplan conform ISO 50001 is.

2. Normatieve verwijzingen

In het onderstaande overzicht is per criterium aangegeven binnen welke documenten de voorgeschreven werkwijze worden behandeld. Deze normatieve verwijzingen zijn opgesteld om transparant en open te communiceren aan belanghebbenden. Op deze manier is duidelijk weergegeven in welk document specifieke informatie over de CO₂-prestatieladder kan worden teruggevonden. Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) heeft de onderstaande eisen opgesteld in handboek 3.1 voor een certificaat niveau 3⁴.

Organisatorische grens

Eis	Omschrijving	Document
Facilicom Group grenzen	De 'organizational boundary', of 'de organisatorische grens' van een organisatie, is bepalend voor de ladderbeoordeling. De boundary dient zodanig gekozen te zijn dat er zich geen C-aanbieders onder de A-aanbieders bevinden.	Organisatorische grens Facilicom – CO ₂ -prestatieladder

Invalshoek A: Inzicht

Eis	Omschrijving	Document
1.	A.1 Identificatie en analyse van energiestromen van de organisatie en projecten met gunningsvoordeel	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
	A.2 Alle energiestromen van de organisatie en projecten met gunningsvoordeel zijn in kaart gebracht	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
	A.3 Jaarlijks opvolgen van de lijst met energiestromen	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
2.	A.1 De energiestromen van de organisatie en projecten met gunningsvoordeel kwantificeren	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
	A.2 Jaarlijks opvolgen van de lijst met energiestromen	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
	A.3 Beschikken over actuele energiebeoordeling	Plan van aanpak & voortgang H4
3.	A.1 Een jaarlijkse emissie inventaris voor scope 1 & 2 CO ₂ -emissies en business-travel	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2
	A.2 Er dient een beperkte mate van zekerheid overlegd kunnen worden aan CI over de emissie inventaris	CO2 Managementplan H4, Plan van aanpak & voortgang H2

Invalshoek B: Reductie

Eis	Omschrijving	Document
1.	B.1 Onderzoek mogelijkheden om energie verbruik te reduceren	Plan van aanpak & voortgang H6
	B.2 Onafhankelijke interne controle	Rapport interne audit
2.	B.1 Doelstellingen en maatregelen voor projecten met gunningsvoordeel kwalitatief omschreven	Plan van aanpak & voortgang H5 + H6
	B.2 De organisatie heeft omschreven doelstelling voor gebruik van alternatieve brandstoffen en/of groene stroom en maatregelen benoemd voor projecten	Plan van aanpak & voortgang H5 + H6
	B.3 De energie- en reductie doelstellingen zijn gedocumenteerd, geïmplementeerd en gecommuniceerd aan alle werknemers	Plan van aanpak & voortgang H5 + H6,

⁴ SKAO. (2020, juni). Handboek CO₂-prestatieladder 3.1.

https://media.skao.nl/content/ska/skadownload/CO2Prestatieladder%20Handboek%203.1_22-6-2020.pdf

			Communicatieplan
	B.4	De reductiedoelstelling is onderschreven door hoger management	CO2 Managementplan H3, Ondertekening documenten door CFO, Duurzaamheidsdashboard
3.	B.1	Facilicom heeft kwantitatieve reductiedoelstelling voor scope 1 en 2 en business-travel met bijbehorend tijdsplan en plan van aanpak voor organisatie en projecten met gunningsvoordeel	Plan van aanpak & voortgang H5 + H6
	B.2	Energiemanagement programma, onderschreven door management, wat is gecommuniceerd en geïmplementeerd	CO2 Managementplan H8, Plan van aanpak & voortgang H5 + H6

Invalshoek C: Transparantie

Eis		Omschrijving	Document
1.	C.1	Facilicom communiceert aantoonbaar intern over energiereductie beleid van organisatie en projecten met gunningsvoordeel	Communicatieplan
	C.2	Facilicom communiceert aantoonbaar extern over energiereductie beleid van organisatie en projecten met gunningsvoordeel	Communicatieplan
2.	C.1	Facilicom communiceert aantoonbaar structureel intern over energiereductie beleid van organisatie en projecten met gunningsvoordeel	Communicatieplan
	C.2	Facilicom heeft een effectieve stuursysteem met toegewezen verantwoordelijkheden voor de organisatie en projecten met gunningsvoordeel	CO2 Managementplan H6
	C.3	De externe belanghebbenden voor de organisatie en voor projecten met gunningsvoordeel zijn geïdentificeerd	Communicatieplan
3.	C.1	Facilicom communiceert structureel intern en extern jaarlijks over CO ₂ -footprint de kwantitatieve reductiedoelstellingen. Halfjaarlijks worden de reductiedoelstellingen en energiebeleid gecommuniceerd zowel intern als extern	Communicatieplan, Communicatieberichten
	C.2	De organisatie beschikt over een gedocumenteerd intern én extern communicatieplan met verantwoordelijkheden voor organisatie en projecten met gunningsvoordeel	Communicatieplan

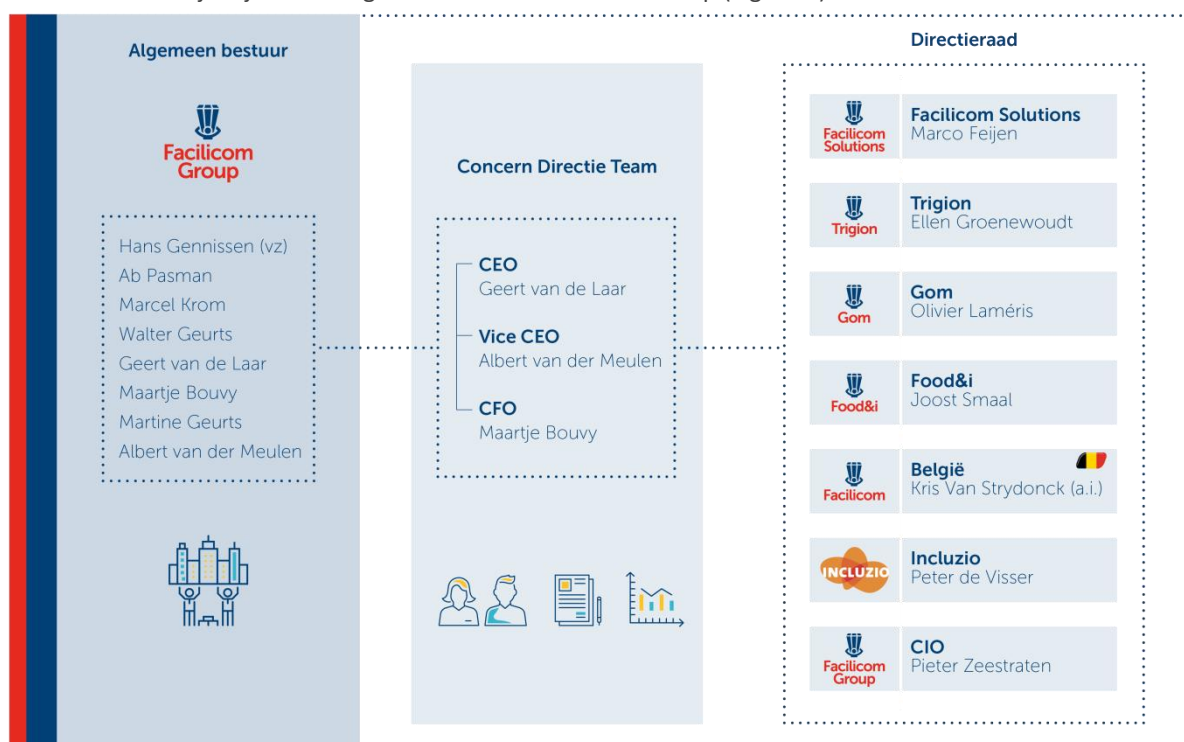
Invalshoek D: Transparantie

Eis		Omschrijving	Document
1.	D.1	Bekend met sector- en/of keteninitiatieven CO ₂ -reductie	Overzicht keteninitiatieven
	D.2	Sector- en keteninitiatieven worden besproken in managementoverleg	Overzicht keteninitiatieven
2.	D.1	Passief deelnemen aan minimaal één (sector- of keten)initiatief	Overzicht keteninitiatieven
	D.2	Beperkte actieve deelname in een sector of keteninitiatief	Overzicht keteninitiatieven
3.	D.1	Actief deelnemen aan een initiatief tot CO ₂ -reductie	Overzicht keteninitiatieven
	D.2	Specifiek budget vrijmaken voor het keteninitiatief	Overzicht keteninitiatieven

3. Beschrijving van de organisatie

Facilicom Group is een familiebedrijf. Echt Nederlands van oorsprong en met een omvang waar je 'u' tegen zegt. Facilicom is een bedrijf met een omzet van ruim 1,2 miljard euro verdeeld over verschillende divisies in binnen- en buitenland. Voor de CO₂-prestatieladder wordt er louter gefocust op de activiteiten van het concern in Nederland. De bedrijven die samen Facilicom Group vormen zijn stuk voor stuk toonaangevende spelers in hun branche. Vanuit divisies - Gom, Trigion, Facilicom Solutions en Includio - werken we al jaren aan facilitaire dienstverlening en zorg en welzijn waarbij customer excellence centraal staat. Oplossingen voor de vraagstukken waar opdrachtgevers mee te maken krijgen, die zoeken we samen. Sectoren waarin we ondernemen zijn schoonmaak, geïntegreerde facilitaire diensten, beveiliging en zorg & welzijn. In 2020 heeft zich bij deze 4 Nederlandse divisies een vijfde divisie Food&i gevoegd, een uitbreiding van het food&beverage portfolio.

Het moederbedrijf, Facilicom Group, is de verbindende en stuwende factor om een inspirerende omgeving in alle facetten waar te maken. De concern directie leidt het concern, waarbij de verschillende divisiedirecteuren nauw betrokken zijn bij het strategisch beleid van Facilicom Group (Figuur 2).

Figuur 2: Organogram Facilicom Group

Alle Nederlandse activiteiten van Facilicom Group, waarvan zij 100% aandeelhouder is, zijn opgenomen in de afbakening voor de CO₂-Prestatieladder. De organisatorische grens voor de CO₂-Prestatieladder is daarom als volgt:

- Facilicom Bedrijfsdiensten BV
 - Alle (op het moment van schrijven 41)⁵ dochterondernemingen, waarvan Facilicom 100% aandeelhouder is.
- Facilicom Solutions BV
 - Alle (op het moment van schrijven 13) dochterondernemingen, waarvan Facilicom 100% aandeelhouder is.
- Includio BV
 - Alle (op het moment van schrijven 13) dochterondernemingen, waarvan Facilicom 100% aandeelhouder is.
- Facilicom PPS contracten BV
 - Alle (4)¹ dochterondernemingen, waarvan Facilicom 100% aandeelhouder is.

⁵ Het aantal dochterondernemingen verandert door de aan- en verkoop van ondernemingen, maar alle Nederlandse activiteiten zijn opgenomen in de organisatorische grens, dus ook de nieuwe food&beverage divisie Food&i.

3.1 Beleidsverklaring

Op de website van Facicom Group staat onder andere het volgende ten aanzien van milieu:

“Als familiebedrijf met een focus op de lange termijn werkt Facicom Group aan een inspirerende leefomgeving voor iedereen - nu én straks. Duurzame energie staat dan ook hoog op de agenda. We verduurzamen onze eigen energiehuishouding om in 2030 volledig CO₂-neutraal te zijn.”

3.2 Statement bedrijfsgrootte

De totale CO₂-uitstoot van Facicom Group bedroeg in 2019 16790 ton CO₂. Facicom Group valt daarmee in categorie groot bedrijf volgens de groottecategorieën tabel van SKAO.

	Diensten ^a	Werken/leveringen
Klein bedrijf (K)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 2.000 ton per jaar.
Middelgroot bedrijf (M)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (≤) 2.500 ton per jaar, <u>en</u> de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (≤) 10.000 ton per jaar.
Groot bedrijf (G)	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan (>) 2.500 ton per jaar.	Overig

Figuur 3: Groottecategorieën CO₂-Prestatieladder

3.3 Projecten met gunningsvoordeel

In het geval dat Facicom een project met gunningsvoordeel heeft, worden door een projectleider een projectdossier bijgehouden. In het projectdossier zijn CO₂-reductiemaatregelen opgenomen. Dit kunnen dezelfde maatregelen zijn, die op concernniveau zijn geïmplementeerd of maatregelen zijn, die voortkomen uit een unieke mogelijkheid in het project om CO₂-uitstoot te reduceren. Daarnaast wordt in het projectdossier opgenomen wat de CO₂-uitstoot is van het desbetreffende project. Deze CO₂-uitstoot wordt berekend aan de hand van de aanneemsom gedeeld door de totale omzet van het concern maal de totale CO₂-uitstoot. Dit houdt in dat de CO₂-uitstoot naar rato van de omzet wordt toegewezen aan een project met gunningsvoordeel.

4. Emissie-inventaris

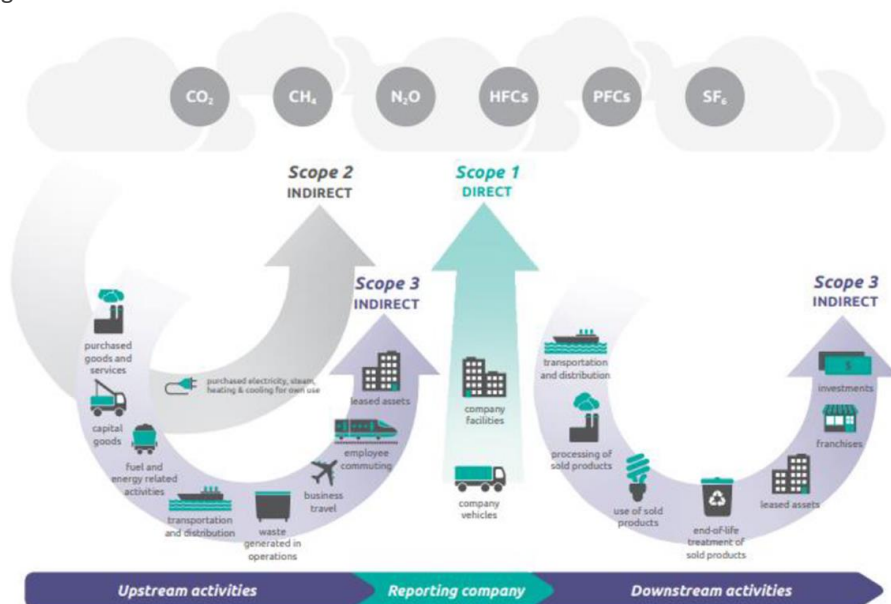
De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten broeikasgassen: de GHG emissies. De inventarisatie is een verantwoording van eis 3.A.1 van de CO₂-Prestatieladder en is uitgevoerd conform de norm ISO 14064-1 § 9.3.1. In de laatste sectie van dit hoofdstuk is een kruistabel opgenomen.

4.1 Uitgangspunten

In deze sectie worden de uitgangspunten van de CO₂-footprint behandeld.

4.1.1 Scopes

In het GHG-protocol wordt onderscheid gemaakt tussen scope 1, scope 2 en scope 3 emissies. Scope 1 betreft de directe GHG-emissies binnen de eigen bedrijfsvoering, scope 2 de indirecte GHG-emissies binnen de bedrijfsvoering en Scope 3 betreft emissies in de keten. Zakelijk verkeer met privé auto's, openbaar vervoer en het vliegtuig is volgens het GHG-protocol ook een scope 3 emissie. In onderstaande figuur zijn de scopes toegelicht:

Figuur 4: Operationele grens emissie inventaris Facilicom

Deze rapportage is onderdeel van de CO₂-prestatieladder niveau 3 certificering van de SKAO. Om deze reden rapporteert Facilicom Group over haar scope 1, scope 2 en zakelijk verkeer emissies.

4.1.2 Referentiejaar en rapportagejaar

Er is voor gekozen om 2019 als basisjaar te gebruiken, omdat dit het eerste jaar is waarvan de volledige CO₂-footprint conform het CO₂-Prestatieladder handboek 3.1 en het GHG-protocol is vastgesteld. Het doel van dit basisjaar is om elk jaar te vergelijken met een vaste uitgangssituatie, doordat elk jaar verschillende omstandigheden met zich meebrengt. De coronapandemie resulteert bijvoorbeeld in een totaal ander verbruik. Om deze reden is 2020 dan ook niet als basisjaar gekozen. Door de keuze voor een basisjaar kan er door de beleidsbepalers bij de Act fase van de PDCA stuurcyclus op basis van eenduidige informatie worden bepaald welke aanpassingen er nodig zijn om continue verbetering ten aanzien van het CO₂-beleid te borgen.

4.1.3 Vestigingen

Het hoofdkantoor van Facilicom is gevestigd in Schiedam. Van het hoofdkantoor wordt door alle divisies gebruik gemaakt. Naast dit kantoorpand, maakt Facilicom gebruik van 31 andere kantoorpanden (zie bijlage 1). De emissie inventaris neemt de footprint van deze 32 panden mee. Dochteronderneming Includio maakt naast

deze kantoorpanden ook gebruik van tijdelijke locaties voor de uitvoering van haar werkzaamheden. Deze tijdelijke locaties zijn als gevolg van beperkte invloed op de totale CO₂-uitstoot niet opgenomen in de emissie inventaris.

4.1.4 Verantwoordelijkheden

Een medewerker van Facilicom Energiemanagement is verantwoordelijk voor de dataverzameling en dataverbetering onder begeleiding van Tim Platteel. Tim Platteel is sinds eind 2020 aangesteld als duurzaamheidsmanager en heeft in die hoedanigheid een coördinerende functie en bewaakt de PDCA-cyclus voor CO₂-reductie en gerelateerde activiteiten. Tim Platteel rapporteert rechtstreeks aan Maartje Bouvy, CFO van Facilicom. Maartje Bouvy heeft duurzaamheid als concerndirectielid in haar portefeuille.

4.2 CO₂-footprint basisjaar

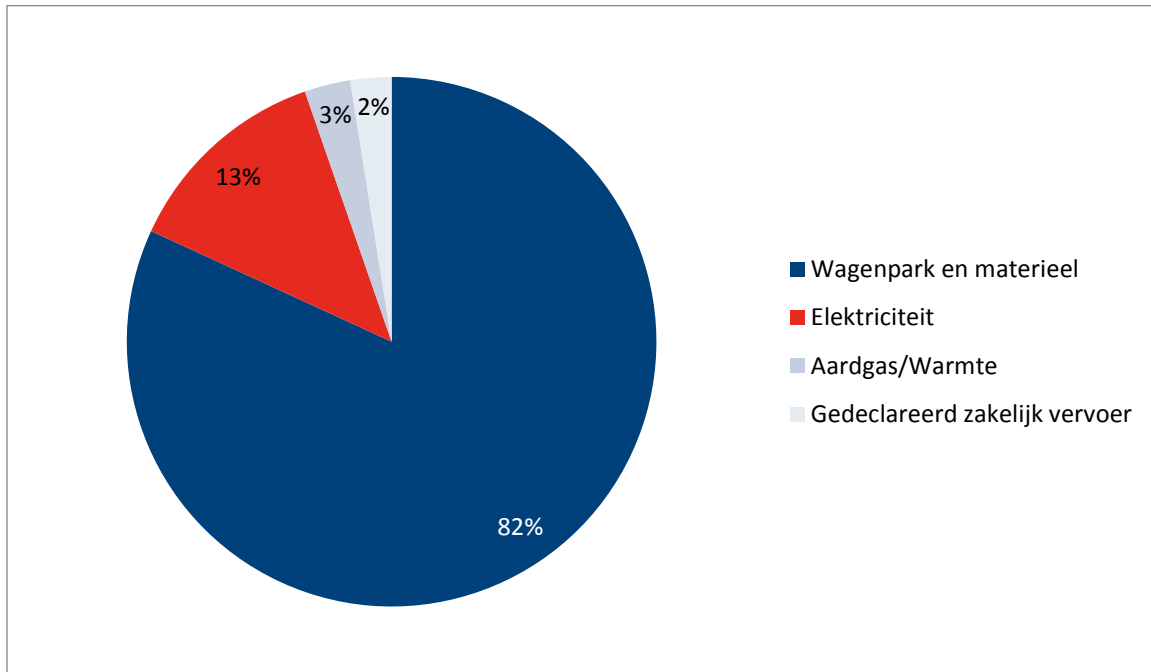
Onderstaande tabel toont de CO₂-footprint van de Nederlandse activiteiten van Facilicom van het basis- en referentiejaar 2019. De totale CO₂-uitstoot was 16790 ton CO₂, waarvan 83% in scope 1 en 17% in scope 2 (inclusief zakelijk verkeer).

Tabel 1: Emissie-inventaris Facilicom Nederlandse activiteiten basisjaar 2019

	Thema				CO ₂ -parameter		CO ₂ -equivalent	
CO ₂ -uitstoot scope 1								
1	Wagenpark & materieel	Benzine	1.656.006	liter	2,884	kg CO ₂ /liter	4.776	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	Diesel	2.994.681	liter	3,309	kg CO ₂ /liter	9.909	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	LPG	2.687	liter	1,798	kg CO ₂ /liter	5	ton CO ₂
1	Wagenpark & materieel	Aardgas	441	kg	2,633	kg CO ₂ /kg	1	ton CO ₂
1	Panden	Aardgas	251.263	m ³	1,884	kg CO ₂ / m ³	479	ton CO ₂
					Subtotaal scope 1		15.171	ton CO ₂
CO ₂ -uitstoot scope 2 inclusief (gedeclareerd) zakelijk verkeer								
2	Wagenpark & materieel	Elektriciteit	68.683	kWh	0,556	kg CO ₂ /kWh	38	ton CO ₂
2	Panden	Elektriciteit (Groen)	77.998	kWh	0	kg CO ₂ /kWh	0	ton CO ₂
2	Panden	Elektriciteit	4.151.427	kWh	0,556	kg CO ₂ /kWh	2.308	ton CO ₂
2	Panden	STEG	715	GJ	35,97	Kg CO ₂ /GJ	26	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Internationale vliegreizen	94.080	km	0,147	kg CO ₂ /km	14	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Europese vliegreizen	16.584	km	0,2	kg CO ₂ /km	3	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Regionale vliegreizen	20.843	km	0,297	kg CO ₂ /km	6	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Privé auto	1.869.460	km	0,22	kg CO ₂ /km	411	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Openbaar vervoer	98.065	km	0,036	kg CO ₂ /km	4	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Diesel	290	liter	3,309	kg CO ₂ /liter	1	ton CO ₂
3	Zakelijk vervoer	Benzine	4.074	liter	2,884	kg CO ₂ /liter	12	ton CO ₂
					Subtotaal scope 2 + BT		2.823	ton CO ₂
Totale CO ₂ -uitstoot							17.994	ton CO ₂

In onderstaande figuur is de verdeling van de CO₂-uitstoot per thema weergegeven. De totale CO₂-uitstoot in 2019 was 17.994 ton CO₂. De belangrijkste verbruikers in het basisjaar 2019 waren:

- Brandstofverbruik Wagenpark en materieel (82%)
- Ingekochte elektriciteit voor kantoorpanden (13%)
- Aardgas/Warmte voor kantoorpanden (3%)
- Gedecclareerd zakelijk vervoer (2%)

Figuur 5: Verdeling CO₂-footprint per thema

Verbranding biomassa

Verbranding van biomassa vond niet plaats bij Facilicom in 2019.

GHG-verwijderingen

Er heeft geen broeikasverwijdering plaatsgevonden. Wel is de CO₂-uitstoot van de mobiele surveillance van Trigion gecompenseerd.

Uitzonderingen

Er zijn geen noemenswaardige uitzonderingen te noemen op het GHG protocol.

Belangrijkste beïnvloeders

Binnen Facilicom hebben de inkoop van brandstof van het wagenpark, inkoop van elektriciteit en de inkoop van aardgas een grote invloed op de CO₂-footprint. Hiervan is het wagenpark met 80% veruit de variabele met de grootste invloed. Er zijn geen specifieke personen of individuen te benoemen, die een dusdanige impact hebben op de CO₂-footprint.

Toekomst

De emissies in dit hoofdstuk zijn vastgesteld voor het jaar 2019. De CO₂-footprint van 2020 tot en met 2024 zullen in ieder geval jaarlijks vergeleken worden met dit basisjaar in het plan van aanpak. Er wordt verwacht dat de CO₂-uitstoot in de toekomst zal dalen aangezien Facilicom ambitieuze, maar realistische doelstellingen heeft geformuleerd.

Significante veranderingen

2019 is het basisjaar voor de certificering van Facilicom. Ook voor de berekening van de emissie-inventaris van 2020 zijn geen significante veranderingen te melden, behalve het gebruik van nieuwe emissiefactoren.

4.3 Methode

In deze sectie wordt besproken welke vaste methode wordt gebruikt voor de berekening van de emissie-inventaris. Deze methode is toegepast voor de emissie-inventaris van het basisjaar 2019 en 2020.

4.3.1 Instrument

Voor het kwantificeren van de CO₂-uitstoot wordt gebruik gemaakt van een door Facilicom Energiemanagement ontwikkelde tool. In het Excel bestand van Facilicom Energiemanagement zijn alle verbruiken ingevuld, waarna de behorende CO₂-uitstoot automatisch wordt berekend met de juiste CO₂-emissiefactor. In het volgende hoofdstuk. Het energie meetplan, is beschreven waar de brongegevens per energiestroom vandaan komen.

4.3.2 Emissiefactoren

De door Facilicom Energiemanagement ontwikkelde tool, de verschillende Excel bestanden, maakt gebruik van de emissiefactoren op de website www.co2emissiefactoren.nl. Dit is conform de CO₂-Prestatieladder handboek 3.1. De emissiefactoren worden jaarlijks gecontroleerd op correctheid bij het opstellen van de emissie-inventaris. Voor 2020 zijn bijvoorbeeld nieuwe emissiefactoren gebruikt voor benzine en diesel, omdat vanaf 2020 een nieuwe emissiefactor geldt.

4.3.3 Onzekerheden

Bijna alle gebruikte gegevens voor de berekening van de emissie-inventaris zijn gebaseerd op facturen en/of werkelijke getallen. Slechts een klein gedeelte van het vloeroppervlak heeft geen jaarrekening, die gelijk loopt met het kalenderjaar. De jaarrekening van de panden van Degenaar (Tauber), panden van Schiphol Real Estate, het pand aan de Luidsprekerstraat en het pand aan de Van de Reijtsstraat lopen niet gelijk met het kalenderjaar. Deze panden leveren 8% van de totale gebruikte vloeroppervlakte, 46.422 m². Daarnaast is slechts van één elektrische auto het verbruik geschat. Ook laden de elektrische auto's op bij de eigen bedrijfspanden van Facilicom. Bij het hoofdkantoor werd in totaal voor minder dan 1% van het totale elektriciteitsverbruik van deze locatie opgeladen. De registratie hiervan was in 2019 nog niet volledig en de facturen waren toentertijd nog niet correct gearchiveerd. Als gevolg hiervan was het in 2020 niet mogelijk om dubbeltelling van elektriciteitsverbruik van de panden en de auto's te voorkomen. De dubbeltelling is echter zeer gering dus dit heeft geen dusdanige impact op de CO₂-footprint. Echter in de toekomst zullen veel meer auto's opladen bij de verschillende kantoren en zal het wel een impact hebben. Om deze reden moet er de komende jaren inzicht worden verkregen in het aantal kWh dat door de elektrische auto's bij de verschillende kantoren wordt geladen. Tenslotte is een klein deel van het zakelijk verkeer gebaseerd op aannames. Als gevolg van het feit dat veruit het grootste gedeelte van de emissie-inventaris is gebaseerd op facturen kan geconcludeerd worden dat de onzekerheidsmarge zeer gering is. Door deze onzekerheden te verkleinen kan de CO₂ emissie-inventaris voor de komende jaren worden verbeterd. Om deze reden wordt er onderzocht of er op de specifieke locaties slimme meters geplaatst kunnen worden.

4.3.4 Uitsluitingen

In het CO₂-Prestatieladder Handboek 3.1 is uitgesplitste rapportage van de CO₂ emissie-inventaris over alle broeikasgassen niet verplicht. Het is dus niet vereist deze niet-CO₂-broeikasgassen (CH₄, N₂O, HFC's, PFC's en SF₆) die vrijkomen bij operaties van het bedrijf, mee te nemen in de emissie-inventaris. Emissiefactoren van www.co2emissiefactoren.nl zijn uitgedrukt in CO₂-equivalenten. Verder zijn de volgende emissies niet meegenomen in de inventaris, omdat deze minder dan 1% van het totaal uitmaken:

- Koudemiddelen: Koudemiddelen zitten in gesloten systemen en geven alleen incidenteel (bij lekkage) een emissie. Indien dit gebeurt, gaat het maximaal om enkel kilogrammen. Daarmee is de bijdrage aan de totale footprint verwaarloosbaar (<0,1%).
- Tijdelijke locaties Inclusio: De CO₂-uitstoot van deze tijdelijke locaties is slechts voor een zeer klein gedeelte toe te schrijven aan de medewerkers van Facilicom. (<1% van het totaal)

4.3.5 Verificatie

De emissie-inventaris van Facilicom is gevalideerd door Stimular tijdens de interne audit. De emissie-inventaris is niet geverifieerd.

4.4 Kruistabel ISO 14064-1

Dit rapport is opgesteld volgens de eisen uit ISO 14064-1, paragraaf 9.3.1. ISO14064-1 bevat internationale richtlijnen over het kwantificeren en rapporteren van broeikasgas emissies voor bedrijven. In onderstaande tabel is een kruistabel gemaakt van de onderdelen uit ISO 14064-1 en de hoofdstukken in het rapport.

Tabel 2: Kruistabel ISO 14064-1

ISO 14064-1 §9.3.1	Onderdeel	Hoofdstuk rapport
a	Beschrijving van de rapporterende organisatie.	3
b	Verantwoordelijke persoon.	4.1
c	Verslagperiode.	4.1
d	Documentatie van de organisatorische grenzen.	3
e	Documentatie van de rapporterende grenzen, incl. criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen.	4.1
f	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂ , andere emissies naar keuze.	4.3
g	Beschrijving relevante biogene CO ₂ -emissies en – verwijderingen.	4.2
h	Directe CO ₂ -verwijderingen, indien gekwantificeerd.	4.2
i	Uitleg over de eventuele uitsluiting van GHG-bronnen of GHG-sinks.	4.2
j	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies.	4.3
k	Basisjaar en referentiejaar van de footprint.	4.1
l	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data.	4.1
m	Kwantificeringsmethoden en toelichting op de keuze.	4.3
n	Uitleg van wijzigingen in eerder gebruikte kwantificeringsmethoden.	4.3
o	Referentie/documentatie emissiefactoren en verwijderingsfactoren.	4.3
p	Beschrijving van invloed van onzekerheden met betrekking tot de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata.	4.3
q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten.	4.3
r	Verklaring dat het rapport is opgesteld conform ISO 14064-1.	4.3
s	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid.	4.3
t	De equivalentie-factoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening incl. de bron.	4.3

5 Energie meetplan

Het energie meetplan bevat een aantal vaste onderdelen voor het up-to-date houden van het CO₂-managementsysteem. Het plan is opgezet om te zorgen dat het gehele CO₂-reductiesysteem voldoet aan de eisen van ISO 50001 (het managementsysteem voor het continu verbeteren van de energieprestaties van bedrijven), ISO 14064-1 en ervoor te zorgen dat gedurende het jaar continue verbetering plaatsvindt.

De duurzaamheidsmanager heeft de documentatie, welke betrekking heeft op het CO₂-beleid, in beheer. Hij draagt zorg voor de kwaliteit van de data, het juist archiveren en het versiebeheer van de documenten. Hierdoor zijn de meest actuele versies altijd beschikbaar en kunnen oudere versies eenvoudig achterhaald worden. Het beleid is om een archief aan te maken met oudere versies en deze twee jaar te bewaren. Op de website staat altijd de meest recente informatie omtrent het CO₂-beleid.

5.1 Planning meetmomenten

Voor het meten van de verschillende energiestromen is een energie meetplan opgesteld. In onderstaande tabel is te zien wanneer het meetmoment is van de verschillende energiestromen. De CO₂-footprint wordt opgesteld vanuit de energiestromen, die beheersbaar en beïnvloedbaar zijn door Facilicom. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de drie scopes beschreven in sectie 4.1.1. Verbruiksgegevens van energiestromen zoals gas, elektriciteit en brandstof worden jaarlijks opgevraagd bij verschillende partijen binnen Facilicom in Q1. De reden voor het feit dat de data in Q1 wordt verzameld is dat de jaarrekeningen van de ruim 30 panden dan beschikbaar komen. In onderstaande tabel zijn de verschillende energiestromen, die Facilicom jaarlijks zal verzamelen voor zijn emissie inventaris weergegeven. Daarnaast is in deze tabel weergegeven welke partij binnen Facilicom verantwoordelijk is voor de aanlevering van deze gegevens. De emissie inventaris wordt jaarlijks opgemaakt eind Q1, begin Q2. Aan de hand van de emissie inventaris kan jaarlijks worden bepaald of de geïmplementeerde maatregelen het gewenste effect hebben of een verscherpt maatregelenpakket vereist is.

Scope	Categorie	Meetmoment	Bron
1	Verbruik gas	Jaarlijks in Q1	Inkoopgegevens Facilicom Energie Management; Meterstanden; Facturen verhuurders.
2	Verbruik elektriciteit	Jaarlijks in Q1	Inkoopgegevens Facilicom Energie Management; Meterstanden; Facturen verhuurders.
1	Verbruik groene stroom	Jaarlijks in Q1	Customer support Facilicom Energie Management; Energie inkoopcontracten; Facturen verhuurders.
1	Verbruik brandstof wagenpark	Jaarlijks in Q1	Wagenparken Facilicom; Facturen tankpassen Synorga, Degenaar, Traffic Group & Kleentec.
3	Verbruik zakelijk verkeer	Jaarlijks in Q1	Service center HR & Payroll; Declaraties overige bedrijfsonderdelen Facilicom.

6. Stuurcyclus

Er is door Facilicom gekozen voor een PDCA stuurcyclus om te waarborgen dat er continue verbetering is ten aanzien van het CO₂-beleid. PDCA staat voor *Plan – Do – Check – Act* en is een structurele, cyclische aanpak, die geschikt is voor continu verbetertrajecten⁶. Er zijn in deze stuurcyclus vier fasen. In de eerste fase – Plan – wordt het einddoel vastgesteld – CO₂ neutraal in 2030 – en een daar bijbehorend meerjarenplan vastgesteld om dit einddoel ook daadwerkelijk te behalen.

Vervolgens wordt in de volgende fase – Do – het plan van aanpak uitgevoerd, waarna in de derde fase – check – wordt bepaald of de plannen zijn uitgevoerd zoals gepland was en het gewenste effect hebben op de CO₂-uitstoot. Ten slotte wordt in de laatste fase – Act – kritisch gekeken naar de behaalde voortgang, waarna het plan van aanpak kan worden aangescherpt met als streven om de smart geformuleerde doelen van 2024 te behalen.

Het is van belang dat binnen deze PDCA stuurcyclus er een eindverantwoordelijke is voor de verschillende fasen om te waarborgen dat de stuurcyclus ook daadwerkelijk continue verbetering borgt op het gebied van CO₂-beleid. Vanuit de concerndirectie is CFO Maartje Bouvy verantwoordelijk voor het duurzaamheidsbeleid. De continue borging van de vereisten is belegd bij duurzaamheidsmanager Tim Platteel. Hij wordt ondersteund door het CO₂-prestatieladder-team (CO₂-PL-team), waarin verschillende expertises samenkomen om continue verbetering te waarborgen. Minimaal elk kwartaal wordt er intern gecommuniceerd over het CO₂-beleid. Jaarlijks in het eerste kwartaal wordt de CO₂-footprint van alle Nederlandse activiteiten vastgesteld. Vervolgens worden in het begin van het tweede kwartaal op basis van deze CO₂-footprint reductiemaatregelen en reductiedoelstellingen indien nodig aangepast/bijgestuurd. Deze doelstellingen en reductiemaatregelen worden jaarlijks geaccordeerd door de directieraad, waarin de concerndirectie en divisiedirecteuren zijn vertegenwoordigd. Dit is onderdeel van de directiebeoordeling die eind Q1 plaatsvindt, waarvoor de interne audit voorafgaat, die als input dient van de directiebeoordeling.

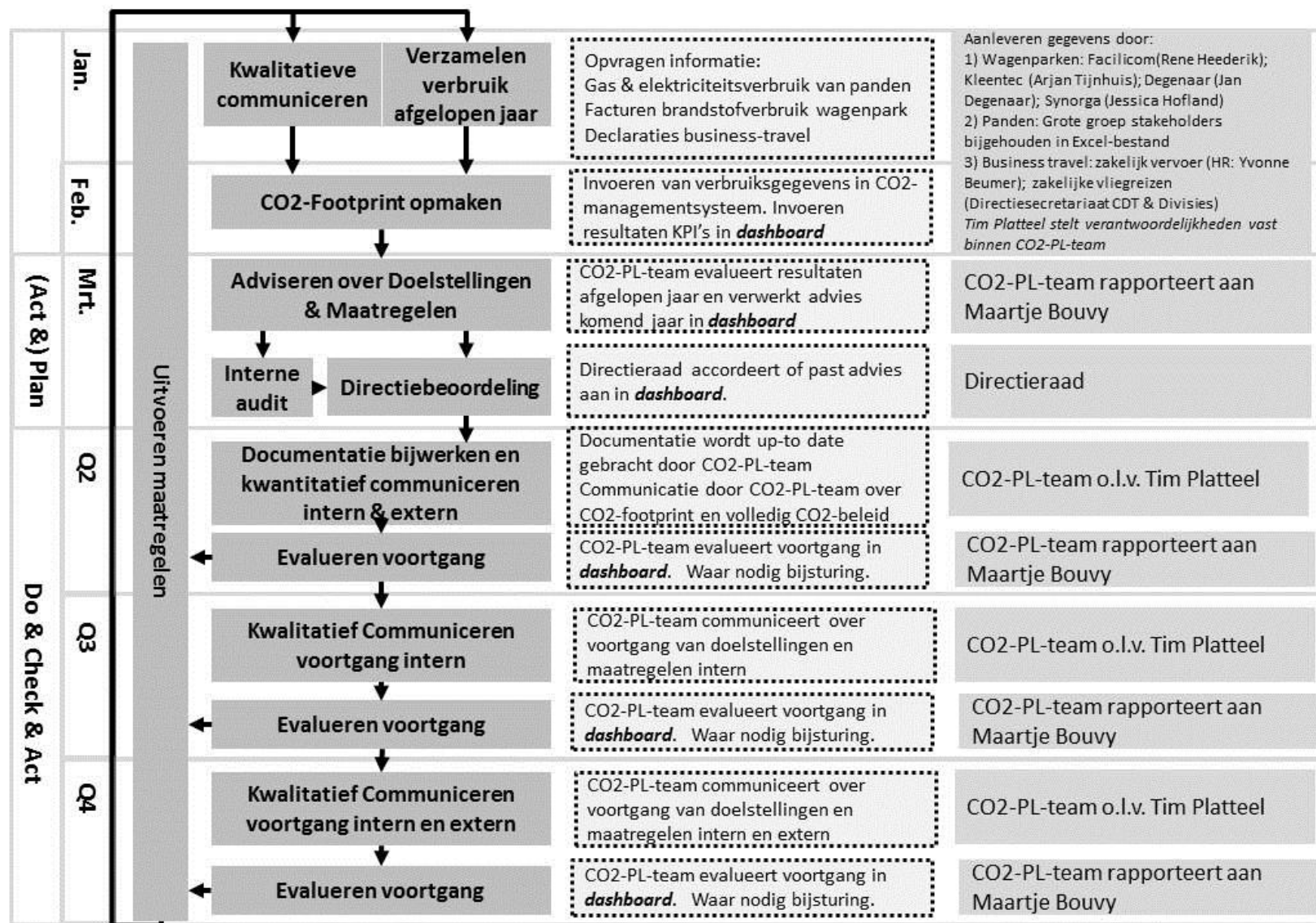
Het CO₂-beleid omvat reductiedoelstellingen en reductiemaatregelen. Deze doelstellingen en maatregelen worden bepaald aan de hand van de CO₂-footprint. Ter ondersteuning van de duurzaamheidsmanager zal er een lid van het CO₂-PL-team worden aangewezen, die verantwoordelijk is voor het opstellen van de emissie inventaris en het bijwerken van de documentatie.

Ieder jaar zal er in januari gestart worden met het opstellen van de emissie inventaris op basis van de gegevens. De gegevens om de CO₂-footprint te berekenen worden opgevraagd bij de verschillende wagenparken, Facilicom Energiemanagement, overige verhuurders en HR service center payroll. Het bepalen van de CO₂-emissie inventaris gebeurt dus jaarlijks. Daarnaast wordt er zoals beschreven in de PDCA stuurcyclus (figuur 1) minstens elk kwartaal intern gecommuniceerd over de vorderingen ten aanzien van de maatregelen en reductiedoelstellingen, waarbij extern halfjaarlijks wordt gecommuniceerd. In Q2 wordt er naast de maatregelen en reductiedoelstellingen ook gecommuniceerd over de CO₂-footprint van het afgelopen jaar. Eenmaal per jaar wordt dus kwantitatief gecommuniceerd en driemaal kwalitatief. Een dashboard is opgesteld voor de CO₂-PL-team om systematisch de voortgang van het CO₂-beleid te monitoren en te borgen dat er continue verbetering plaatsvindt. Dit dashboard wordt elk kwartaal bijgewerkt tijdens de vergaderingen van het CO₂-PL-team indien wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Deze stuurcyclus is voor Facilicom met een divisiecultuur van groot belang om de continuïteit van het CO₂-beleid te borgen.

Naast de CO₂-PL-team zijn er binnen de organisatie nog drie bedrijfsonderdelen, die een belangrijke rol hebben in deze PDCA stuurcyclus. De Stuurgroep Energie, Facilicom Energie Management (FEM), Kwaliteit Arbeidsomstandigheden en Milieu (KAM) en het Wagenpark zijn de bedrijfsonderdelen, die ondersteunen bij de uitvoering en implementatie van het ontwikkelde CO₂-beleid.

⁶ PDCA - Plan Do Check Act-cyclus | LeanInfo.nl. (2020, 28 september). Lean info. <https://www.leaninfo.nl/pdca-plan-do-check-act/>

Figuur 6: PDCA Stuurcyclus

7. TBV matrix

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de activiteiten, planning en verantwoordelijkheden van het CO₂-managementsysteem van Facilicom.

	taak-verantwoordelijkheid- bevoegdheid	Frequentie	Facilicom Energiemanagement	Duurzaamheidsmanager	Corporate Communicatie	Directie	Projectleider
Inzicht							
<i>Verzamelen gegevens emissie inventaris</i>	t	Jaarlijks	x				
<i>Collegiale toets op emissie inventaris</i>	t	Jaarlijks	x				
<i>Toetsen kwaliteit & accorderen emissie inventaris</i>	b	Jaarlijks		X			
<i>Opstellen emissie inventaris rapport</i>	t	Jaarlijks	x				
<i>Evaluatie op inzicht: energie-beoordeling</i>	t+v	Jaarlijks	x	x			
Reductie							
<i>Uitvoeren onderzoek naar energiereductie</i>	t+v	Jaarlijks	x	x			
<i>Bepalen CO₂-reductiemaatregelen</i>	t	Jaarlijks	x	x			
<i>Bepalen CO₂-reductiedoelstellingen</i>	t	Driejaarlijks		x			
<i>Accorderen van doelstellingen</i>	b	Driejaarlijks				x	
<i>Realiseren CO₂-reductie doelstellingen</i>	v	Continu		x			
<i>Monitoring & evaluatie voortgang CO₂-reductie</i>	t+v	Halfjaarlijks	x	x			
Communicatie							
<i>Aanleveren informatie nieuwsberichten</i>	t	Elk kwartaal		x			
<i>Actualiseren website</i>	t+b	Jaarlijks			x		
<i>Actualiseren pagina SKAO-website</i>	t+b	Jaarlijks	x	x			
<i>Bijhouden interne communicatie</i>	t+b	Elk kwartaal		x	x		
<i>Goedkeuren van interne communicatie</i>	b	Elk kwartaal			x		
<i>Goedkeuren van externe communicatie</i>	b	Elk kwartaal			x		
Participatie							
<i>Inventarisatie mogelijk relevante initiatieven</i>	t	Driejaarlijks		x			
<i>Besluit deelname initiatieven</i>	b	Driejaarlijks				x	
<i>Deelname aan sectorinitiatieven</i>	v	Continu		x			
Overig							
<i>Eindredactie CO₂-dossier</i>	v	Continu		x		x	
<i>Voldoen aan eisen CO₂-Prestatieladder</i>	v	Continu		x			
<i>Uitvoeren Interne Audit CO₂-reductiesysteem</i>	t	Jaarlijks		x			
<i>Rapporteren aan directie</i>	t+b	Jaarlijks		x			
<i>Besluitvorming over CO₂-reductiebeleid</i>	v	Jaarlijks		x		x	
<i>Projectdossier voor projecten met gunningsvoordeel</i>	t+b+v	Continu					x

8. Energiemanagement actieplan

Dit hoofdstuk heeft als doel om aan te tonen dat Facilicom aan alle onderdelen uit ISO 50001 voldoet. Er is besloten hiervoor geen apart energiemanagement actieplan op te stellen omdat de eisen in de andere documenten geïntegreerd zijn. Zie onderstaand een opsomming van de eisen. Per eis is een verwijzing naar de betreffende documentatie opgenomen in de tabel op de volgende bladzijde.

Eisen van NEN-EN-ISO 50001:

4.4.3. Uitvoeren van een energie review

- a) Het energieverbruik en de gebruikte energiefactoren moeten gebaseerd zijn op metingen of andere data.
- b) Significant energieverbruik, in het bijzonder significante veranderingen, moeten in beeld worden gebracht.
- c) Een inschatting maken van het verwachte energieverbruik van de komende periode.
- d) Het identificeren van alle personen die werken voor de organisatie van wie hun acties kunnen leiden tot significante veranderingen in het energieverbruik.
- e) Identificatie van mogelijkheden om energie te besparen en het bepalen van de prioriteiten.

4.4.4. Opstellen van referentiekader

- a) Basisjaar

4.4.5. Vaststellen van performance indicatoren voor monitoren (meten KPI's)

- a) Beschrijven van de handelingen.

4.4.6. Energie doelstellingen, doelen en programma's

- a) Het aanwijzen van verantwoordelijkheden.
- b) De middelen en het tijdsplan bepalen voor het behalen van de verschillende doelen.

4.6.1. Monitoring, meten en analyseren

- a) De organisatie maakt en beschrijft de bewaking en de eisen om de gestelde doelen te behalen. Er moet een energie meetplan worden geschreven en geïmplementeerd.
- b) De organisatie moet ervoor zorgen dat het energieverbruik en bijbehorende energiefactoren op vooraf bepaalde momenten wordt gemeten en gedocumenteerd.
- c) De organisatie moet ervoor zorgen dat juistheid en herhaalbaarheid van de meetmethode die is gebruikt past bij de taak.
- d) De organisatie moet de relatie tussen het energieverbruik en de energiefactoren aangeven. En zal op vooraf bepaalde momenten de werkelijke situatie toetsen met de verwachte situatie.
- e) De organisatie moet alle significante afwijkingen van het verwachte energieverbruik documenteren, inclusief de mogelijke oorzaken.
- f) De relatie tussen het energieverbruik en de energie factoren moeten op vooraf bepaald tijdstip worden beoordeeld en waar nodig aangepast.
- g) De organisatie moet zijn energieverbruik, waar mogelijk, vergelijken met andere, gelijksoortige, organisaties.

4.6.4. Afwijkingen, verbeteringsacties en preventieve maatregelen.

- a) De organisatie moet afwijkingen identificeren en binnen een vooraf gestelde tijdslijn verbeteringsacties uitvoeren. De organisatie moet alle relevante documentatie bewaren rekening houdend met de wettelijke termijn.

ISO 50001**Documenten**

4.4.3 a	CO ₂ Managementplan, Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.4.3 b	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.4.3 c	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.4.3 d	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.4.3 e	Plan van aanpak, EED-rapport
4.4.4 a	CO ₂ Managementplan
4.4.5 a	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.4.6 a	CO ₂ Managementplan
4.4.6 b	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.6.1 a	CO ₂ Managementplan
4.6.1 b	CO ₂ Managementplan
4.6.1 c	CO ₂ Managementplan
4.6.1 d	Interne audit
4.6.1 e	Plan van aanpak & voortgangsrapportage, Directiebeoordeling, duurzaamheidsdashboard, Interne audit
4.6.1 f	Directiebeoordeling
4.6.1 g	Plan van aanpak & voortgangsrapportage
4.6.4 a	Interne audit, Directiebeoordeling

Bijlage 1: Kantoorpanden in CO₂-footprint

De Nederlandse dochterondernemingen van Facilicom Group maken gebruik van in totaal 32 verschillende panden. Een accuraat overzicht is van groot belang om de juiste CO₂-uitstoot als gevolg van de bedrijfspanden te berekenen. Om deze reden wordt jaarlijks een lijst samengesteld van de panden waarvan Facilicom in Nederland gebruik maakt, deze panden zijn eigendom, gehuurd of verhuurd. Wanneer de panden verhuurd zijn worden deze panden niet opgenomen in scope 1, scope 2.

• De Binderij	42-44	1321 EJ	Almere	Huur
• Luidsprekerstraat	10	1322 AX	Almere	Huur
• Palmpolstraat	27-29	1327 CB	Almere	Huur
• Floraweg	200	1032 ZG	Amsterdam	Huur
• Zekeringstraat	1-7	1014 BM	Amsterdam	Huur
• Deventerseweg	1	2994 LE	Barendrecht	Eigendom
• Oosteinde	8	2991 LG	Barendrecht	Huur
• Van de Reijtsstraat	78 & 100	4814 NE	Breda	Huur
• Tauber	11-13	2491 DB	Den Haag	Huur
• Tauber	15-17	2491 DB	Den Haag	Huur
• Hamburgerbroeklaan	12-18	7005 AJ	Doetinchem	Verhuurd
• Hooge Zijde	12	5626 DC	Eindhoven	Huur
• Bedrijfsweg	35	6163 CZ	Geleen	Huur
• Dr. A. F. Philipsstraat	13B	4462 EW	Goes	Huur
• Kieler Bocht	29	9723 JA	Groningen	Huur
• Potterierstraat	78	6216 VH	Maastricht	Huur
• Heliumstraat	15	7463 PL	Rijssen	Huur
• Laan van Oversteen	2-18	2516 AC	Rijswijk	Huur
• Boompjes – Willemswerf	40	3011 XB	Rotterdam	Verhuurd
• Geysendofferweg	5	3088 GJ	Rotterdam	Eigendom
• Sonnemerestraat	3-5	3044 EL	Rotterdam	Huur
• Vlaardingweg	27	3044 CJ	Rotterdam	Huur
• Karel Doormanweg	4	3115 JD	Schiedam	Eigendom
• Van Leeuwenhoekweg	1	5482 TK	Schijndel	Eigendom
• P 41 terrein en wachtruimte	43	1118 CB	Schiphol	Huur
Havenmeesterweg				
• Terminal 1 -2 RK2-138-1 /2		1118 BH	Schiphol	Huur
• Terminal 3 RB 623 Terminalgebied		1118 CB	Schiphol	Huur
Havenmeesterweg 43				
• Terminalgebied Havenmeesterweg 43		1118 CB	Schiphol	Huur
(BMC R2416 tm R 2428 / 2430 2430/06				
2430/07 2437 2446 BM02 R2448				
• Terminalgebied Havenmeesterweg 43 G		1118 BH	Schiphol	Huur
Buffer R1003 1006 1009 1013				
• Oberonweg	22	3208 PE	Spijkensisse	Huur
• Turfschipper	30	2292 JA	Wateringen	Huur
• Houttuinlaan	18	3447 GM	Woerden	Huur
• Branderweg	1 & 1A	8042 PD	Zwolle	Huur
• Loggerweg	7	8042 PG	Zwolle	Huur